

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

50. An privilegia Bullae Cruciatæ, vel Jubilæi quatenus continent potestatem dispensandi, sint strictè, vel latè interpretanda? Et quid dicendum est de facultate concessa alicui eligendi Confessarium, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

est enim illi facultas inchoata dispensatio, & exemptio à lege communi, quia ceteri adire superiorem tenentur pro absolutione; ipse vero ab illa obligatione exemptus: ergo tanquam dispensatio in lege est strictè interpretanda: ergo non debet extendi ad omnes casus, quibus verba adaptari possunt. Notanter appositum strictè interpretandum esse, si ob bonum prius abfoluendi concessa fuit facultas: nam si ob bonum commune, vel ob aliquod singulare ita graue, & necessarium, vt eius grauitas præponderet derogationi legis communis, concessa facultas latè tunc interpretanda erit. Ita Palaus, cui ego addo Suarez de Religion. tom. 2. lib. 6. de voto, cap. 16. n. 2.

5. Sed affirmatiuam sententiam, nempe talem facultatem esse latè interpretandam, tradunt aliqui, ac proinde comprehendere non solum peccata commissa, sed etiam committenda: tum quia verba generaliter prolata, generaliter sunt intelligenda; tum etiam quia fauet animæ salutis, ne peccator in peccatis fordescat. Et ita tenent Salas de legibus, disp. 17. sect. 8. num. 51. & Bonacina disputat. 1. quest. 3. punct. 7. §. 1. num. 11.

RESOL. LI.

An Pontifex possit dispensare in recitatione Horarum Canonicarum?

Et an recitatio Horarum Canonicarum sit de iure diuino, vel etiam de iure naturali; & qualitas Officij sit de iure positivo Ecclesiastico?

Et an Papa possit dispensare cum quocumque Clerico, vel Regulari, vt licitè possit vti Breuiario quod ei libuerit?

Et è contra an non possint Episcopi, & Prelati Regulares cum suis subditis dispensare, vt non recitent Officium diuinum iuxta ritum Breuiarij Pij V. ad quod tenebantur, sed iuxta aliud Breuiarium approbatum?

Et an ex rationabili causa in hoc possint dispensare, vt aliquando non tamen in perpetuum, nec per modum Constitutionis recitent de Sancto, die, qua essent recitaturi de Feria? Ex part. 8. tractat. 3. Refol. 101.

§. 1. Respondent negatiuè aliqui Canonistæ cum Panormitano in cap. 1. de celebrat. Miss. negantes Papam posse in hoc dispensare: quia putant, id esse de iure diuino, iuxta illud Psalm. 7. *Septies in die laudem dixi tibi*, vel etiam de iure naturali, cum quibus ex Summistis sentit etiam Angelus verb. *Hora*, num. 6. & Rosella eodem, & ex Theologis Sotus l. 10. de Instir. quest. 5. art. 3. in fine, qui asserunt, Papam solum posse dispensare in modo recitandi officium, id est, vt dicatur hoc, vel illud, non autem in substantia ipsa, & omnino, vt Ecclesiastici nihil dicant: quod tamen est falsum.

2. Dico igitur, quòd si quis teneatur ad Horas ratione Ordinis sacri, siue ratione beneficij Ecclesiastici, aut professionis religiosæ, potest Pontifex cum illo dispensare, vt non recitet, cum omnis huiusmodi obligatio solum sit de iure positivo, vt notat Syluester verb. *Hora*, quest. 8. Nauarr. in manual. cap. 25. num. 102. & cap. 11. de orat. num. 24. 25. & 31. Azor. part. 1. l. 10. cap. 13. quest. 9. Suarez de Horis Canonicis, c. 27. n. 37. Sanchez lib. 7. consil. cap. 2. dub. 53. Valquez de benefico. cap. 4. §. 1. art. 1. dub. 12. num. 54. Tol. lib. 2. cap. 14. & alij.

3. A hinc à fortiori infertur, posse Summum Pontificem dispensare cum quocumque Clerico, vel Regulari, vt licitè possit vti Breuiario, quod ei libuerit, ac proinde posse dispensare cum aliquo, vt non reci-

tet Officium iuxta Breuiarium Romanum, ad quod antea tenebatur, & cum eo, qui tenebatur recitare cum Breuiario suæ Religionis, v. g. sancti Benedicti, & non iuxta illud, nec iuxta Romanum Breuiarium, sed possit vti Breuiario sancti Domini, vel quocumque alio alterius Ecclesiæ, vel Religionis, Ratio est, quia superior potestatem habet dispensandi in sua lege, sed secundum communem sententiam qualitas Officij est de iure positivo Ecclesiastico; ergo potest Pontifex in eo dispensare. Hæc est communis sententia. Angelus verb. *Hora*, num. 6. Tabiena dicto 15. num. 16. Syluester q. 8. num. 9. Armilla num. 11. Nauarr. cap. 11. num. 31. dicto 4. de oratione: & cap. 19. n. 217. dicto 3. P. Suarius tom. 2. de Relig. lib. 4. de horis Canonicis, cap. 23. n. 16. P. Reginaldus lib. 18. cap. 12. sect. 6. dub. 2. n. 170. Proposit. 2.

4. E contra verò asserendum est, non posse Episcopos, & Prælatos Religionem dispensare cum suis subditis, vt non recitent Officium iuxta ritum Breuiarij Pij V. ad quod tenebantur, sed iuxta aliud Breuiarium approbatum. Ratio est; quia illa obligatio nascitur ex lege Summi Pontificis, in qua non potest inferior dispensare saltem sine causa, vnde si ita dispenseret, non solum iniusta, sed etiam inualida erit dispensatio, ita Nauarr. c. 11. de oratione, n. 30. §. secundo inferitur. P. Azor. par. 1. lib. 10. c. 13. q. 11. sine, P. Suarius tom. 2. de Relig. lib. 4. de horis Canonicis, c. 11. num. 6. & c. 23. n. 17. P. Reginaldus lib. 18. sect. 6. dub. 2. num. 170. propositio 2. in P. Fillucius tom. 2. rr. 123. c. 6. q. 2. n. 186. Bonac. tom. 1. rr. de horis Canon. disp. 1. q. 3. punct. 1. n. 19.

5. Concedo tamen posse Episcopos, & Prælatos Religionem dispensare cum suis subditis, ex rationabili causa, vt aliquando, non tamen in perpetuum, nec per modum constitutionis, recitent Officium de Sancto, die, qua essent recitaturi de feria, si præsertim mutatio fiat secundum rubricas illius Breuiarij, quo ipsis vti licet, ita docet Tabiena verb. *hora*, dicto 16. num. 17. Armilla ibi, num. 13, qui referunt pro hac sententia Magistrum Vincentium in constitutionibus fratrum Predicatorum, dist. 1. cap. 1. idem docet P. Suarius tom. 2. de Relig. lib. 4. de horis Canon. cap. 11. num. 6. in P. Fillucius tom. 2. tract. 23. cap. 7. quest. 4. dicto. 1. num. 129. Dati tamen potest iusta causa semel, vel bis dispensandi, in vno, vel alio occurrente casu, non autem ad dandam dispensationem permanentem, vt quis possit semper, & pro arbitrio suo id facere, ita P. Suarius cap. 23. n. 17. P. Reginaldus, & P. Fillucius locis citatis; si verò dispensatio daretur ad mutandum Officium propriæ Religionis cum Romano in priuata recitatione, etiam sine causa dari potest: nam secundum nostram sententiam, etiam sine dispensatione fieri potest. Ad mutandum verò Officium vnius Religionis, cum Officio alterius, semel, aut bis, ex rationabili causa dispensatio concedi potest: aduertit autem P. Suarius loco citato, n. 17. in maiorem causam necessariam esse, si detur licentia ad faciendas mutationes alias communi iuri, & consuetudini repugnantes, adeò vt ob hanc rationem videatur nulla, si à tali Prælato abque causa concedatur.

RESOL. LII.

An dispensatio concessa Subdiacono, vt possit uxorem ducere, liberet eum à recitatione Officij diuini.

Et quid est dicendum, si fingamus Titium matrimonium ratum cum Catharina contraxisse & deinde clam ad Diaconum, vel Subdiaconum ordinem, & gradum esse promotum?

Et circa hoc aliqua alia notabilia explanantur. Ex part. 8. tract. 3. Refol. 34.

§. 1. Mega